

37 TIMERS ARBEJDSPLIGT

JUNI 2023

Rådet mener at arbejdspligten:

- 1** Kan give værdi til både den enkelte og samfundet.
- 2** Skal prioritere sproglig og faglig opkvalificering.
- 3** Kan indeholde nyttige nyttejobs.
- 4** Bør evalueres med særligt øje for, om den er de midler værd, der bruges på den.

At være i arbejde er en af de væsentligste faktorer for succesfuld integration. En 37 timers arbejdspligt kan derfor være et godt redskab i den forbindelse.

Målet for arbejdspligten må dog være, at borgerne træder permanent ind på arbejdsmarkedet. Derfor skal arbejdspligten ses som en langsigtet investering i de mennesker, der deltager.

Rådet mener, at nyttejobs i forbindelse med arbejdspligten kan være nyttige redskaber for både samfundet og individet. Men Rådet mener også, at udvikling af sproglige færdigheder og den enkeltes kompetencer bør tænkes som de primære kerneelementer i arbejdspligten, da det giver de bedste muligheder for at deltagerne i arbejdspligten bliver på arbejdsmarkedet på lang sigt.

Rådet stiller sig til rådighed for yderligere diskussioner og kvalificering af debatten fra relevante aktører. Skriv til Rådets sekretariat på dnir@siri.dk.

BAGOM RÅDETS POLICY PAPER

- Udarbejdet i starten af juni 2023
- Rådet diskuterede emnet på sit rådsmøde torsdag d. 8. juni, hvor der også var vidensoplæg fra Rockwool Fondens Forskningsenhed.
- Synspunkterne i papiret er Rådets egne.

FØLG RÅDET:

[DET NATIONALE INTEGRATIONSRAAD](http://DET.NATIONALE.INTEGRATIONSRAAD.DK)DNIR.DK

Rådets mere uddybende holdninger til 37 timers arbejdspligten

Samfundet mangler arbejdskraft. Hvis velfærdssamfundet skal hænge sammen, er der brug for alle dem, der kan arbejde. Rådet anerkender derfor den overordnede intention med 37 timers arbejdspligten.

Selvom forskning viser, at der kan være positive beskæftigelsesmæssige kortsigtede gevinster ved en intens virksomhedsrettet indsats, så forsvinder disse efter en årrække¹. Det kan være fristende at række ud efter de kortsigtede gevinster, men hvis man stirrer sig blind på dem, er der risiko for at gøre både borgeren og samfundet en bjørnetjeneste på længere sigt.

Målet må være en solid og langsigtet indsats, der fører til de bedste muligheder for varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Både når økonomien står stærkt, som den gør nu, og når konjunkturerne vender. Forskning viser, at barriererne for arbejdsmarkedstilknytning er forskellige². Der er ikke én enkelt indsats der virker, når det kommer til at opnå langsigtet og varig tilknytning til

1 Se fx Arendt, J. N. and I. Bolvig (2023): Trade-offs between work-first and language-first strategies for refugees.

2 VIVE 2021: De primære udfordringer identificeret er faglige kompetencer, danskundskaber, viden om dansk arbejdsmarked og andre forhold som helbred, motivation o.l.

3 Samme to rapporter som ovenfor.

arbejdsmarkedet. Generelt mener Rådet, at arbejdspligten bør indrettes så helhedsorienteret og fleksibelt som muligt, så det er muligt for den enkelte kommune at sammensætte forløb, der passer til den enkelte borger i arbejdspligten. Rådet vurderer dog også, at der mere generelt er indsatser, der bør vægte højere end andre.

Sproglig opkvalificering bør være et af de væsentligste elementer i arbejdspligten

Rådet mener generelt, at det at kunne begå sig på dansk er én af de væsentligste faktorer for succesfuld integration – både på arbejdsmarkedet men også bredt i samfundet på et kulturelt og dannelsesmæssigt niveau.

I forhold til arbejdsmarkedet viser forskning fra bl.a. VIVE, at sproglige færdigheder er afgørende betydning for at kunne træde ind og blive fastholdt på arbejdsmarkedet. Dette er velunderbygget med både statistiske undersøgelser og vurderinger fra jobcentermedarbejderne³.

Rådet er derfor meget positive over for, at regeringen lægger op til, at arbejdspligten kan indeholde sprogundervisning.

Her er det væsentligt at holde sig for øje, at et intenst fokus på arbejdsmarkedsrettede aktiviteter risikerer at gå ud over sprogundervisning – hvilket igen kan skade den mere langsigtede tilknytning til arbejdsmarkedet⁴. Det viser forskning fra VIVE.

Sprogundervisning skal være et afgrænset element af arbejdspligten, men det er væsentligt at den sproglige opkvalificering har bedst mulige betingelser – gerne i samspil med de øvrige arbejdsmarkedsrettede aktiviteter.

Den sproglige opkvalificering kan også med fordel indeholde et særskilt fokus på viden om arbejdsmarkedet, da dette også er identificeret som en barriere for målgruppens beskæftigelse⁵.

Faglig opkvalificering bør være centralt

Arbejdspligten skal være en investering i det enkelte individ. I tråd med det mener Rådet, at faglig opkvalificering og uddannelse bør tænkes som et centralt element i arbejdspligten. Forskning viser da også, at dette er en central barriere for arbejdsmarkedstilknytning⁶.

4 VIVE 2020: Early labor market entry, language acquisition and labor market success of refugees

5 VIVE 2021: Kortlægning af integration i kommunerne

6 VIVE 2021: Kortlægning af integration

7 SIRI 2023: Sproglæring på virksomheder

Faglig opkvalificering kan være ordinær uddannelse i regi af arbejdsmarkeds- eller almindelige uddannelsesinstitutioner. Forskning viser dog, at sproglig og faglig opkvalificering ofte kan følges ad⁷. Derfor bør arbejdspligten indrettes med dette for øje.

Nyttejobs kan give nytte – hvis de arrangeres og italesættes med omtanke

Rådet mener overordnet set, at nyttejobs kan være relevante i udformningen af arbejdspligten.

Først og fremmest fordi vi som samfund har brug for alle de mennesker, der kan arbejde, hvis velfærden skal opretholdes. Udførelsen af nyttejobs kan bidrage til at løse relevante samfundsmæssige opgaver, og de velfærdsudfordringer vi står overfor.

Nyttejobs må dog ikke føre til undermineringen af arbejde, der udføres på ordinære vilkår. Rådet mener derfor også, at nyttejobs som en del af arbejdspligten kræver en grundig og tæt dialog mellem myndigheder og arbejdsmarkedets parter for at sikre dette.

I den forbindelse er det ligeledes relevant, at arbejdsmarkedets parter sammen med kommunerne, regionerne og staten bliver enige om en relativt konkret beskrivelse af, hvad nyttejobs er i forbindelse med 37-timers arbejdspligten.

I den forbindelse er det ligeledes relevant, at arbejdsmarkedets parter sammen med kommunerne, regionerne og staten bliver enige om en relativt konkret beskrivelse af hvad nyttejobs er. Dette kan med fordel udspecificeres yderligere inden for forskellige sektorer, hvor man forventer at nyttejobs i høj grad vil blive anvendt, fx plejeområdet.

Udførelsen af nyttejobs kan ligeså give relevant erfaring for den enkelte med at have et arbejdsliv. Alle personers arbejdsliv starter et sted, og hvis udførelsen af et nyttejob tales og tænkes ind i et større perspektiv om at træde ind og blive fastholdt på arbejdsmarkedet, så kan det være gavnligt. Det skal være en investering i den enkelte – og omtales sådan. På den måde kan det medføre ejerskab og skabe motivation hos den enkelte borger.

Rådet mener generelt, at selve italesættelsen af udførelsen af nyttejobs af jobcentermedarbejdere og andre aktører tæt på borgerne har en betydning. Den skal udføres med omtanke og betone det bidrag nytteindsatsen faktisk skaber for samfundet og for individet.

Dette skal understøttes af, at myndighederne og sagsbehandlerne tæt på borgerne i så høj grad som muligt tænker udførelsen af nyttejobs aktivt ind i en overgang til ordinære jobs på ordinære vilkår eventuelt i form af ”småjobs” med få timer.

Dette kan være særligt relevant inden for sektorer, hvor f.eks. kommunen selv er arbejdsgiver. Her vil det være hensigtsmæssigt, hvis udførelsen af nyttejobs ligeså tænkes ind i den faglige opkvalificering af deltagerne i arbejdspligten, i den grad det er muligt.

Indførelsen af arbejdspligten bør følges tæt af en evaluator

Rådet anbefaler, at indførelsen af en arbejdspligt bør følges af både kvantitativ og kvalitativ evaluering, og tilrettes hvis det viser sig, at et eller flere elementer ikke fungerer hensigtsmæssigt. Her bør der lægges særlig vægt på at undersøge og belyse, om arbejdspligten er økonomisk rentabel sammenholdt med de ressourcer, der fra systemets side bruges, eller om midlerne kunne bruges bedre på anden vis.

DET NATIONALE INTEGRATIONS RÅD

Det Nationale Integrationsråd rådgiver ministeren for Udlændinge og Integration i emner, der omhandler flygtninge, indvandrere og integration. Rådet arbejder for at finde langvarige løsninger på de eksisterende problemer i den danske integrationsindsats. Det gør Rådet bl.a. igennem egne anbefalinger og policy papers, samt læserbreve, kronikker og pressemeddelelser.

FØLG RÅDET:

LINKEDIN: [DET NATIONALE INTEGRATIONS RÅD](https://www.linkedin.com/company/dnir)
[DNIR.DK](https://www.dnir.dk)